

DOI: 10.15276/EJ.04.2024.5
DOI: 10.5281/zenodo.14553497
UDC: 330.332
JEL: E5, E51, G2, G21, Q13

ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В АГРОПРОМИСЛОВІ ПІДПРИЄМСТВА

IMPROVEMENT OF FINANCING AND ATTRACTION OF INVESTMENTS IN AGRO-INDUSTRIAL ENTERPRISES

Natalia A. Dobrianska, Doctor of Economics, Professor
Odessa National University of Technology, Odessa, Ukraine
ORCID: 0000-0002-0826-8840
Email: n.a.dobrianska@gmail.com

Andrii P. Tetiu
Odessa Polytechnic National University, Odessa, Ukraine
ORCID: 0009-0008-3333-0870
Email: andreytetyu@gmail.com

Received 12.09.2024

Добрянська Н.А., Тетю А.П. Покращення фінансування та залучення інвестицій в агропромислові підприємства. Оглядова стаття.

В роботі досліджено важливість макроекономічних умов для залучення інвестицій щодо розвитку агропромислових підприємств. Запропоновано залучати іноземних та вітчизняних інвесторів для функціонування аграрних підприємств. Останні дослідження підкреслюють важливість інновацій для підвищення ефективності агропромислових підприємств. Запропоновано використовувати технології GPS та дронів для моніторингу стану полів та оптимізації використання ресурсів, генетично модифіковані культури та інші біотехнології для підвищення врожайності та стійкості до хвороб, щоб бути конкурентоспроможним на зовнішніх та внутрішніх ринках. Сформульовано стратегії для створення бренду української агропродукції на світовому ринку. Зроблено висновок, що інвестування в розвиток агропромислових підприємств є важливим для забезпечення стійкого економічного зростання України. Розроблено рекомендації щодо покращення фінансування та залучення інвестицій для розвитку агропромислового сектора, підвищення його конкурентоспроможності та забезпечення соціально-економічного розвитку сільських регіонів.

Ключові слова: інвестиції, агропромислові підприємства, сільськогосподарська продукція, сировина, агропромисловий комплекс

Dobrianska N.A., Tetiu A.P. Improvement of Financing and Attraction of Investments in Agro-Industrial Enterprises. Review article.

The study examines the importance of macroeconomic conditions for attracting investments in the development of agro-industrial enterprises. It proposes attracting foreign and domestic investors for the operation of agricultural enterprises. Recent research emphasizes the importance of innovations for increasing the efficiency of agro-industrial enterprises. It is suggested to use GPS and drone technologies for field monitoring and resource optimization, genetically modified crops and other biotechnologies to increase yields and disease resistance, in order to be competitive in external and internal markets. Strategies for creating a brand of Ukrainian agricultural products in the global market are formulated. It is concluded that investing in the development of agro-industrial enterprises is important for ensuring sustainable economic growth in Ukraine. Recommendations are developed to improve financing and attract investments for the development of the agro-industrial sector, enhance its competitiveness, and ensure the socio-economic development of rural regions.

Keywords: investments, agro-industrial enterprises, agricultural products, raw materials, agro-industrial complex

Агропромисловий сектор є одним з найбільш важливих для економіки України, оскільки він забезпечує значну частку ВВП, є основним джерелом експорту і валютних надходжень, створює робочі місця, особливо в сільських регіонах та сприяє продовольчій безпеці країни. Економіка України, яка постраждала від внутрішніх і зовнішніх криз, потребує швидкого відновлення. Інвестиції в агропромисловий сектор можуть стати важливим каталізатором цього процесу, оскільки підвищення продуктивності агропромислових підприємств може швидко дати позитивний економічний ефект та сільське господарство є відносно стійким до багатьох видів економічних потрясінь. Інвестиції в агропромисловий сектор сприяють розвитку інфраструктури, що є ключовим для ефективного функціонування всієї економіки. Покращення логістики, зберігання і переробки продукції забезпечують підвищення ефективності не лише аграрного сектора, але й суміжних галузей.

Впровадження інноваційних технологій в агропромисловий сектор може суттєво підвищити його ефективність та конкурентоспроможність на міжнародних ринках. Це включає використання сучасних агротехнічних рішень, розвиток біотехнологій та цифровізацію агропромислових процесів.

Міжнародні організації та інвестори проявляють інтерес до українського агропромислового сектора. Це відкриває додаткові можливості для залучення фінансових ресурсів і передачі технологій, що є важливим для відновлення та розвитку галузі. Зростання внутрішнього попиту на якісну агропромислову

продукцію є ще одним фактором, що підвищує актуальність інвестицій. Це створює додаткові можливості для розвитку аграрних підприємств і зниження залежності від імпорту.

Розвиток агропромислових підприємств сприяє покращенню якості життя в сільських регіонах, а саме створюються нові робочі місця, підвищується рівень доходів населення та покращується соціальна інфраструктура.

Інвестування в розвиток агропромислових підприємств в умовах відновлення економіки України є надзвичайно актуальним завданням, яке може забезпечити стабільне економічне зростання, покращення соціально-економічних умов життя населення та підвищення конкурентоспроможності української сільськогосподарської продукції на міжнародних ринках.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Наукові дослідження щодо інвестування розвитку агропромислових підприємств проводять вчені та дослідники з різних галузей, таких як економіка сільського господарства, управління, організація, менеджмент аграрних підприємств та інші. До науковців які вивчають питання інвестування в агропромисловий комплекс можна віднести: Добрянська Н.А. [1], Лучечко Ю.М. [2], Мацибора Т.В. [3-4], Однорог М.А. [5], Стариченко М.А. [6], Федун І.Л. [7] та інші. Їхні дослідження спрямовані на визначення ефективних стратегій, покращення доступності та створення сприятливих умов інвестування в агропромисловий комплекс. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про важливість комплексного підходу до інвестування в агропромислові підприємства. Це включає державну підтримку, залучення приватного капіталу, впровадження інновацій та розвиток інфраструктури. Такий підхід дозволить забезпечити стійке економічне зростання, підвищення конкурентоспроможності української агропродукції та покращення соціально-економічних умов у сільських регіонах.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Незважаючи на наявність різних джерел фінансування, багато агропромислових підприємств все ще стикаються з проблемою нестачі капіталу. Основними причинами є обмежений доступ до кредитів через високі процентні ставки та строгі умови кредитування, недостатність інвестицій з боку приватного сектору через високі ризики та нестабільність економіки, а також низький рівень залучення міжнародних інвестицій через політичну та економічну невизначеність.

Існують значні обмеження в інфраструктурі, які ускладнюють ефективну роботу агропромислових підприємств, а саме поганий стан доріг, що впливає на логістику та збут продукції, недостатня кількість сучасних складських та переробних потужностей, а також відсутність ефективних систем зрошення в багатьох регіонах.

Впровадження інноваційних технологій у агропромисловий сектор йде повільно через високі витрати на впровадження нових технологій, низький рівень обізнаності фермерів про переваги інновацій та відсутність достатньої підтримки з боку держави для впровадження інноваційних рішень.

Розширення ринків збуту є ключовим елементом для розвитку агропромислових підприємств, але існують невирішені проблеми, такі як: висока конкуренція на міжнародних ринках, недостатня якість продукції для відповідності міжнародним стандартам та відсутність ефективних маркетингових стратегій для просування української продукції за кордоном.

Кліматичні зміни стають все більш значущими для агропромислового сектора – це невизначеність щодо врожайності через екстремальні погодні умови, зростання захворюваності рослин та шкідників та необхідність адаптації сільськогосподарських підприємств до нових кліматичних умов.

Сільське населення стикається з низкою соціальних проблем, що впливають на розвиток агропромислових підприємств, а саме міграція молоді з сільських регіонів у міста, недостатній рівень освіти та підготовки кадрів у агропромисловому секторі та відсутність достатньої соціальної інфраструктури у сільських регіонах.

Недосконалість державного регулювання і політики також створює перешкоди для розвитку агропромислових підприємств, сюди слід віднести бюрократичні перешкоди та корупція, непослідовність у державних програмах підтримки агропромислового сектора та відсутність ефективних механізмів захисту інвесторів.

Розв'язання цих невирішених проблем потребує комплексного підходу, що повинно включати покращення доступу до фінансування для агропромислових підприємств, розвиток інфраструктури, впровадження інновацій та технологій, розширення ринків збуту та підвищення якості продукції, адаптацію до кліматичних змін, покращення соціальних умов у сільських регіонах, реформу державного регулювання та політики, забезпечення екологічної стійкості.

Тільки через вирішення цих проблем можна забезпечити стійке і ефективне інвестування в розвиток агропромислових підприємств в Україні.

Метою статті є формулювання конкретних рекомендацій щодо покращення фінансування та залучення інвестицій в агропромисловий комплекс, тобто має на меті сприяти розробці ефективних політик та стратегій для підтримки розвитку агропромислових підприємств, що є ключовим фактором у відновленні та зростанні економіки України.

Виклад основного матеріалу дослідження

Інвестування в розвиток агропромислових підприємств в умовах відновлення економіки України є критично важливим для стабільності та зростання сільського господарства і економіки країни в цілому.

Перед інвестуванням необхідно оцінити поточний стан агропромислових підприємств, включаючи: рівень розвитку інфраструктури, технологічний стан обладнання, наявність і доступність робочої сили на селі, рівень врожайності та продуктивності.

Основні джерела фінансування в агропромисловий комплекс включають державні гранти та субсидії, міжнародні інвестиції та кредити, кошти приватних інвесторів та банківські кредити.

Впровадження сучасних інноваційних технологій може значно підвищити ефективність агропромислових підприємств при використанні сучасних агротехнічних рішень (дрони, автоматизація, IoT), впровадженні технологій точного землеробства та розвитку біотехнологій для підвищення врожайності та стійкості культур.

Розвиток інфраструктури є ключовим для забезпечення ефективної логістики і збуту продукції, тобто покращення стану доріг, розвиток складських потужностей та створення ефективних систем зрошення для сільськогосподарських культур.

Державна підтримка є важливим фактором для залучення інвестицій, де необхідно підтримувати законодавчі ініціативи для поліпшення бізнес-клімату, розробляти програми підтримки малого і середнього бізнесу в агропромисловому комплексі та стимулювати інвесторів.

Інвестування в агропромислові підприємства в умовах відновлення економіки України є складним, але надзвичайно перспективним напрямком, який може забезпечити довгострокове економічне зростання та стабільність в цілому.

Впровадження інновацій та сучасних інноваційних технологій в агропромисловий сектор є ключовим для підвищення продуктивності, конкурентоспроможності та стійкості агропромислових підприємств, що допоможе створити сприятливі умови для розвитку інновацій, що в свою чергу сприятиме економічному зростанню та стійкому розвитку агропромислового сектора України.

Впровадження інновацій та сучасних технологій в розвиток агропромислових підприємств передбачає підтримку наукових досліджень та розробок (R&D), а саме створення та фінансування науково-дослідних центрів, що спеціалізуються на агропромислових інноваціях, налагодження співпраці між університетами, дослідницькими інститутами та агропромисловими підприємствами для спільних досліджень та впровадження новітніх розробок.

Основну увагу слід приділити фінансуванню інноваційних проектів через надання грантів, субсидій та пільгових кредитів для впровадження новітніх технологій в агропромислових підприємствах та створення венчурних фондів для фінансування агротехнічних стартапів.

Постійне проведення регулярних тренінгів, семінарів та конференцій для фермерів та агропідприємців з метою підвищення обізнаності про новітні технології, а також впровадження освітніх програм у навчальних закладах, що спеціалізуються на агротехнічних інноваціях.

Агропромислові підприємства потребують постійної інформаційної підтримки через створення онлайн-платформ для обміну знаннями та досвідом щодо впровадження нових технологій у агропромисловому секторі і розробці інформаційних ресурсів, що надають доступ до новітніх досліджень та успішних кейсів впровадження інновацій в аграрному секторі.

Головним напрямком є впровадження державних програм підтримки інновацій у агропромисловому секторі, включаючи податкові пільги та субсидії і спрощення регуляторних процедур для впровадження нових технологій та забезпечення захисту інтелектуальної власності.

Основні напрями забезпечення екологічної стійкості агропромислового виробництва:

1. Заохочення фермерів до переходу на органічне виробництво шляхом надання підтримки, сертифікації та доступу до ринків органічних продуктів.
2. Збереження та підтримка біорізноманіття через впровадження сівозмін, садівництва та інші практики, що підвищують стійкість екосистем.
3. Впровадження систем крапельного зрошення та інших ефективних технологій збереження води.
4. Стимулювання використання енергоефективних технологій у виробництві та зменшення викидів парникових газів.
5. Зменшення використання хімічних добрив та впровадження органічних альтернатив.
6. Застосування методів контурного обробітку, збереження природних берегових смуг та інші заходи.
7. Розробка та впровадження програм управління відходами на сільськогосподарських підприємствах.
8. Збереження та відновлення місцевих екосистем та природних середовищ.
9. Фінансування досліджень та розробка нових технологій для зменшення екологічного відбитку агропромислового сектору.
10. Організація обміну найкращими практиками між аграрними громадами та країнами для забезпечення сталого розвитку.
11. Заохочення фермерів до отримання екологічних сертифікатів для підтвердження високих екологічних стандартів їхньої продукції.
12. Впровадження міжнародних екологічних стандартів виробництва та обробки сільськогосподарської продукції.

13. Організація навчальних програм для фермерів та громадян з питань екологічного землеробства та сталого розвитку.

14. Проведення інформаційних кампаній та заходів для підвищення обізнаності громадськості щодо важливості екологічно стійкого землеробства.

Зазначені напрями спрямовані на забезпечення сталого розвитку агропромислового виробництва, зменшення його впливу на навколишнє середовище та покращення якості життя мешканців сільських регіонів.

Важливою складовою є розвиток інфраструктури (табл. 1) для впровадження інновацій, включаючи модернізацію виробничих потужностей, створення технопарків та інноваційних хабів, а також інвестування в системи зрошення, зберігання та логістики, що використовують сучасні технології в агропромисловому виробництві.

Таблиця 1. Основні напрями розвитку інфраструктури та логістики для агропромислових підприємств

Основні складові	Характеристика основних напрямків
Покращення транспортної інфраструктури	
Реконструкція доріг	Розширення та ремонт доріг, що сполучають агропромислові зони з основними транспортними вузлами, портами та ринками збуту.
Розвиток залізничних мереж	Інвестиції в модернізацію залізничних колій та станцій для забезпечення ефективного транспортування сільськогосподарської продукції.
Створення логістичних хабів	
Будівництво логістичних центрів	Створення регіональних логістичних хабів з сучасними складськими приміщеннями, холодильниками та іншими необхідними об'єктами для зберігання та обробки продукції.
Інтеграція цифрових систем	Впровадження цифрових систем управління логістикою для оптимізації процесів зберігання, транспортування та дистрибуції продукції.
Модернізація складських потужностей	
Створення сучасних складів	Будівництво нових та модернізація існуючих складських приміщень, обладнаних системами контролю температури, вологості та іншими необхідними технологіями.
Впровадження автоматизованих систем	Використання автоматизованих систем управління складськими запасами для підвищення ефективності та точності управління.
Розвиток систем зрошення та водопостачання	
Інвестиції в системи зрошення	Будівництво та модернізація іригаційних систем для забезпечення стабільного водопостачання агропромислових підприємств.
Використання водозберігаючих технологій	Впровадження сучасних технологій для економного використання водних ресурсів та зменшення витрат на зрошення.
Інфраструктура для переробки та зберігання продукції	
Будівництво переробних підприємств	Створення нових та модернізація існуючих підприємств для переробки сільськогосподарської продукції.
Розширення можливостей зберігання	Будівництво холодильних складів та сховищ для довготривалого зберігання продукції.
Розвиток ринкової інфраструктури	
Створення агропромислових ринків	Розвиток мережі оптових та роздрібних ринків для реалізації продукції.
Інформаційні платформи	Створення онлайн-платформ для збуту продукції, що забезпечують прозорість цін та покращують доступ до ринків.
Енергоефективність та використання відновлюваних джерел енергії	
Інвестиції в енергоефективні технології	Впровадження енергоефективних технологій на всіх етапах виробництва та логістики.
Використання відновлюваних джерел енергії	Використання сонячної, вітрової та біоенергетики для забезпечення енергетичної незалежності агропромислових підприємств.
Державна підтримка та стимулювання	
Фінансові стимули	Надання податкових пільг, субсидій та грантів для інвестицій в інфраструктуру та логістику.
Регуляторна підтримка	Спрощення процедур для отримання дозволів на будівництво та модернізацію інфраструктурних об'єктів.
Розвиток кооперативного руху	
Підтримка кооперативів	Стимулювання створення та розвитку кооперативів, що дозволяють об'єднувати ресурси для спільного використання інфраструктурних об'єктів та логістичних систем.
Інформаційна підтримка	Надання консультацій та інформаційної підтримки для створення та управління кооперативами.
Інтеграція з міжнародними логістичними мережами	
Співпраця з міжнародними логістичними компаніями	Налагодування партнерських відносин з міжнародними логістичними операторами для покращення доступу до глобальних ринків.
Впровадження міжнародних стандартів	Забезпечення відповідності міжнародним стандартам зберігання та транспортування продукції.

Джерело: складено авторами за матеріалами [8-12]

Розвиток інфраструктури та логістики є важливим для підвищення ефективності та конкурентоспроможності агропромислових підприємств. Реалізація зазначених рекомендацій допоможе створити сприятливі умови для розвитку агропромислового сектора, що сприятиме стійкому економічному зростанню та забезпеченню продовольчої безпеки України.

В останні періоди важливим є впровадження цифрових технологій через використання інформаційних технологій для управління виробництвом, включаючи автоматизацію процесів, використання дронів для моніторингу полів та аналітичних систем для управління врожайністю сільськогосподарських культур та впровадження блокчейн-технологій для забезпечення прозорості та відстеження ланцюга поставок сільськогосподарської продукції.

Важливим елементом є підтримка малих та середніх агропромислових підприємств через розробку спеціальних програм підтримки їх з метою впровадження інновацій і створення кооперативів та кластерів, що сприяють спільному використанню нових технологій та обміну знаннями [13].

В західних країнах широко розповсюдженні екологічні інновації, такі як органічне землеробство, використання біологічних засобів захисту рослин та ресурсозберігаючих технологій, впровадження технологій для утилізації відходів та зниження викидів парникових газів. Налагодження співпраці з міжнародними організаціями та іноземними партнерами для обміну досвідом та спільного впровадження інновацій, а також участь у міжнародних проєктах та програмах, що сприяють розвитку агротехнологій.

Підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції вимагає комплексного підходу, що включає покращення якості продукції, розширення асортименту, розвиток брендування та маркетингових стратегій, а також інвестиції в інфраструктуру та інновації. Реалізація цих рекомендацій дозволить агропромисловим підприємствам України ефективно конкурувати як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках, сприяючи стійкому економічному розвитку країни. Тому необхідно забезпечити відповідність сільськогосподарської продукції міжнародним стандартам якості ISO, HACCP, GlobalGAP. Це включає впровадження систем управління якістю та сертифікацію виробництва. А також впровадження ефективних систем контролю якості на всіх етапах виробництва, зберігання та транспортування продукції.

Для того, щоб бути конкурентоспроможним на ринку необхідно розширювати асортимент сільськогосподарської продукції для задоволення різноманітних потреб споживачів, включаючи органічні продукти, продукти з доданою вартістю та екологічно чисті сільськогосподарські продукти.

В останні роки активно проводиться робота щодо створення та просування національних брендів сільськогосподарської продукції, що підвищують її впізнаваність та довіру споживачів, а також розробляються ефективні маркетингові стратегії для просування продукції як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках, проводяться дослідження потенційних ринків збуту, аналіз конкурентного середовища та потреб споживачів, укладаються торгові угоди з іншими країнами та регіонами, що спрощують доступ до міжнародних ринків.

В першу чергу, необхідно активно сприяти розвитку органічного землеробства та виробництва екологічно чистої продукції, впроваджувати екологічні стандарти виробництва, що відповідають міжнародним вимогам та підвищують конкурентоспроможність продукції.

Основними елементами цифрових технологій та інновації стала агроінформатика та електронна комерція, тобто використання цифрових технологій для управління виробничими процесами, моніторингу стану полів, прогнозування врожаїв сільськогосподарських культур та оптимізації ресурсів та розвиток платформ електронної комерції для продажу сільськогосподарської продукції як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках.

До напрямів щодо підтримки соціально-економічного розвитку сільських регіонів слід віднести:

1. Будівництво та ремонт доріг, що забезпечують зручний доступ до сільських населених пунктів, а також до основних міст та ринків збуту.

2. Впровадження сучасних телекомунікаційних технологій та інтернету для зменшення цифрового відокремлення сільських громад.

3. Забезпечення якісної освіти для молоді та забезпечення розвитку дитячих освітніх установ.

4. Забезпечення доступу до медичних послуг на місцях для мешканців сільських громад.

5. Надання субсидій, кредитів та грантів для розвитку аграрного сектора, модернізації сільськогосподарських технологій та підвищення врожайності.

6. Розвиток інфраструктури для приваблення туристів до сільських регіонів, включаючи створення готелів, ресторанів та маршрутів екологічного туризму.

7. Надання кредитів під низькі відсоткові ставки та створення сприятливих умов для розвитку місцевих підприємств.

8. Організація навчальних програм та консультацій для підтримки ініціативних місцевих підприємств.

9. Сприяння впровадженню енергоефективних технологій у сільському господарстві та житловому будівництві.

10. Підтримка проєктів з використання сонячної, вітрової та біомасової енергії для забезпечення енергетичної незалежності сільських громад.

11. Підтримка проєктів з розвитку інфраструктури для створення нових робочих місць та покращення громадських послуг (культурних центрів, бібліотек, спортивних майданчиків тощо).

12. Організація програм підтримки зайнятості для молоді та безробітних у сільських громадах.
13. Підтримка ініціатив місцевих громад для участі в управлінні та прийнятті рішень щодо розвитку регіонів.
14. Залучення місцевих жителів до процесів прийняття рішень та реалізації проектів, що стосуються соціально-економічного розвитку.
- Ці напрями спрямовані на створення сприятливих умов для стійкого соціально-економічного розвитку сільських регіонів, забезпечення підвищення якості життя мешканців та зміцнення їхнього потенціалу для самореалізації та успіху.
- Розглянемо основні рекомендації щодо покращення фінансування та залучення інвестицій в агропромислові підприємства (табл. 2).

Таблиця 2. Рекомендації щодо покращення фінансування та залучення інвестицій в агропромислові підприємства

Основні напрями	Загальна характеристика
Розробка спеціалізованих кредитних програм	Створення державних і приватних програм, які надають пільгові кредити для агропромислових підприємств. Це можуть бути кредити з низькими процентними ставками, тривалими термінами погашення та гнучкими умовами.
	Спрощення процедури отримання кредитів для малих і середніх агропромислових підприємств.
Залучення міжнародних фінансових установ	Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями, такими як Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Міжнародний валютний фонд (МВФ) для залучення інвестицій та кредитів.
	Розробка спільних програм з міжнародними партнерами для фінансування інноваційних проєктів в агропромисловому секторі.
Розвиток ринку капіталу	Стимулювання випуску та обігу облігацій агропромислових підприємств на фондових ринках.
	Створення умов для венчурного фінансування та інвестицій в агропромислові стартапи.
Створення спеціалізованих фондів підтримки	Заснування державних і приватних фондів для фінансування агропромислових проєктів. Ці фонди можуть надавати гранти, кредити та інші види фінансової підтримки.
	Створення регіональних фондів для підтримки розвитку агропромислових підприємств у конкретних регіонах України.
Покращення інвестиційного клімату	Реформування законодавства для забезпечення прозорості, зниження бюрократичних бар'єрів та захисту прав інвесторів.
	Боротьба з корупцією та забезпечення рівних умов для всіх учасників ринку.
Освітні програми для фермерів та підприємців:	Проведення навчальних семінарів і тренінгів для підвищення фінансової грамотності фермерів та агропромислових підприємців.
	Розробка програм навчання з управління фінансами, залучення інвестицій та впровадження інноваційних технологій.
Інформаційна підтримка та консультації	Створення інформаційних центрів, які надаватимуть консультації щодо доступних фінансових інструментів, програм підтримки та інвестиційних можливостей.
	Розробка онлайн-платформ для забезпечення доступу до інформації про фінансові продукти та послуги.
Партнерство з приватним сектором	Співпраця з банками, інвестиційними компаніями та іншими фінансовими установами для розробки спільних програм підтримки агропромислових підприємств.
	Стимулювання приватних інвестицій через податкові пільги та інші форми державної підтримки.
Підтримка інноваційних проєктів	Фінансування стартапів та інноваційних проєктів через грантові програми, венчурні фонди та інші фінансові інструменти.
	Створення інкубаторів та акселераторів для підтримки розвитку інновацій в агропромисловому секторі.
Моніторинг та оцінка ефективності фінансових програм	Впровадження системи моніторингу та оцінки ефективності державних і приватних програм фінансової підтримки.
	Регулярний аналіз результатів та коригування програм для забезпечення їх максимальної ефективності.

Джерело: складено авторами за матеріалами [8-12]

Реалізація цих рекомендацій допоможе покращити фінансування для агропромислових підприємств, стимулювати залучення інвестицій та сприяти стійкому розвитку агропромислового сектора України.

Висновки

Агропромисловий сектор є ключовим для економіки України, забезпечуючи значну частку ВВП, експортних доходів та зайнятості населення, особливо в сільських регіонах. Ефективне інвестування в розвиток агропромислових підприємств потребує комплексного підходу, який включає фінансову підтримку, впровадження інновацій, розвиток інфраструктури та сприятливе державне регулювання. Необхідно розширити доступ до різноманітних джерел фінансування, включаючи державні субсидії,

міжнародні гранти, приватні інвестиції та банківські кредити. Важливо створити сприятливі умови для залучення іноземних інвесторів.

Впровадження сучасних агротехнічних рішень, біотехнологій, автоматизації та цифрових технологій є критично важливим для підвищення продуктивності та конкурентоспроможності агропромислових підприємств. Необхідно впроваджувати програми підтримки інновацій у агропромисловому секторі, включаючи фінансування наукових досліджень, створення інноваційних центрів та проведення навчальних програм для фермерів. Інвестиції в розвиток транспортної, складської та логістичної інфраструктури є необхідними для забезпечення ефективного функціонування агропромислового сектора та включає покращення доріг, створення сучасних складських приміщень та систем зрошення.

Необхідно спрямувати зусилля на підвищення якості агропромислової продукції, щоб відповідати міжнародним стандартам. Це дозволить розширити експортні можливості та покращити репутацію української продукції на світових ринках. Розробити стратегії для підвищення експортного потенціалу української агропромислової продукції, включаючи покращення якості продукції, сертифікацію відповідно до міжнародних стандартів та маркетингові кампанії для просування на міжнародних ринках.

Інвестування в агропромислові підприємства сприяє створенню робочих місць, підвищенню рівня доходів та якості життя в сільських регіонах, що допоможе знизити міграцію з сіл до міст. Тобто, створити сприятливі умови для залучення інвестицій, зокрема через забезпечення правової та економічної стабільності, зниження ризиків та розробку спеціальних програм для інвесторів.

Важливо здійснити реформу державного регулювання агропромислового сектора, зокрема спростити бюрократичні процедури, знизити корупцію та забезпечити прозорість у наданні державної підтримки.

Інвестування повинно враховувати екологічні аспекти, спрямовуючи зусилля на збереження родючості ґрунтів, утилізацію відходів агропромислового виробництва та впровадження екологічних технологій, зокрема органічне землеробство, збереження біорізноманіття та раціональне використання природних ресурсів.

Отже, інвестування в розвиток агропромислових підприємств є важливим для забезпечення стійкого економічного зростання України. Реалізація зазначених рекомендацій допоможе створити сприятливі умови для розвитку агропромислового сектора, підвищення його конкурентоспроможності та забезпечення соціально-економічного розвитку сільських регіонів.

Abstract

Despite the availability of various sources of financing, many agro-industrial enterprises still face the problem of capital shortages. The main reasons include limited access to loans due to high interest rates and strict lending conditions, insufficient private sector investment due to high risks and economic instability, and a low level of international investment due to political and economic uncertainty.

There are significant infrastructure limitations that complicate the effective operation of agro-industrial enterprises, such as poor road conditions affecting logistics and product sales, insufficient modern storage and processing facilities, and the absence of effective irrigation systems in many regions.

The implementation of innovative technologies in the agro-industrial sector is slow due to the high costs of adopting new technologies, low awareness among farmers about the benefits of innovation, and insufficient state support for the introduction of innovative solutions.

Expanding sales markets is a key element for the development of agro-industrial enterprises, but there are unresolved issues such as high competition in international markets, insufficient product quality to meet international standards, and the lack of effective marketing strategies to promote Ukrainian products abroad.

Climate change is becoming increasingly significant for the agro-industrial sector, causing uncertainty about yields due to extreme weather conditions, increased incidence of plant diseases and pests, and the necessity for agricultural enterprises to adapt to new climatic conditions.

The rural population faces several social issues that impact the development of agro-industrial enterprises, including youth migration from rural areas to cities, insufficient education and training levels in the agro-industrial sector, and a lack of adequate social infrastructure in rural regions.

The imperfection of state regulation and policy also creates obstacles for the development of agro-industrial enterprises. These include bureaucratic hurdles and corruption, inconsistency in state support programs for the agro-industrial sector, and the absence of effective mechanisms to protect investors.

Addressing these unresolved issues requires a comprehensive approach, which should include improving access to financing for agro-industrial enterprises, developing infrastructure, implementing innovations and technologies, expanding sales markets and enhancing product quality, adapting to climate change, improving social conditions in rural regions, reforming state regulation and policy, and ensuring environmental sustainability.

The study examines the importance of macroeconomic conditions for attracting investments in the development of agro-industrial enterprises. It proposes attracting foreign and domestic investors for the operation of agricultural enterprises. Recent research emphasizes the importance of innovations for increasing the efficiency of agro-industrial enterprises. It is suggested to use GPS and drone technologies for field

monitoring and resource optimization, genetically modified crops and other biotechnologies to increase yields and disease resistance, in order to be competitive in external and internal markets. Strategies for creating a brand of Ukrainian agricultural products in the global market are formulated. It is concluded that investing in the development of agro-industrial enterprises is important for ensuring sustainable economic growth in Ukraine. Recommendations are developed to improve financing and attract investments for the development of the agro-industrial sector, enhance its competitiveness, and ensure the socio-economic development of rural regions.

Список літератури:

1. Dobrianska N.A. The current state of investments attraction into the regional economy / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnya // *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. – 2019. – № 1 (7). – С. 5-12. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejopu/2019/No1/5.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3405936.
2. Лучечко Ю.М. Стимулювання нарощення потужностей у сфері переробки сільськогосподарської сировини: фінансово-інвестиційні аспекти. *Агросвіт*. 2020. №8. С. 136-142.
3. Мацибора Т.В. Інвестиційне забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2019. № 2. С. 66-72.
4. Мацибора Т.В. Оцінка інвестиційної привабливості продукції сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2019. № 1. С. 50-55.
5. Однорог М.А. Особливості інвестиційної діяльності в аграрному секторі. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2015. № 126. С. 108-115.
6. Стариченко М.А. Інвестиційна привабливість сільськогосподарського виробництва. *Агросвіт*. 2015. № 11. С. 65-69.
7. Федун І.Л. Необхідність та шляхи активізації інноваційно-інвестиційної діяльності в агропромисловому виробництві. *Агросвіт*. 2014. № 3. С. 37-41.
8. Dobrianska N.A. Attraction of investments as a way of development of local self-government in Ukraine / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnya, A.V. Stepanova // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2022. – № 5 (63). – С. 18-25. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No5/18.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.05.2022.2. DOI: 10.5281/zenodo.7492909.
9. Добрянська Н.А. Управління інвестиційним процесом Одеської області / Н.А. Добрянська, А.А. Капелюшна // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2019. – № 4 (44). – С. 32-39 – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2019/No4/32.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3757391.
10. Dobrianska N.A. Functional directions of development of the system of investment attraction in the economy of the regions of Ukraine / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnya, D.O. Pulcha // *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. – 2021. – № 1 (15). – С. 22-29. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejopu/2021/No1/22.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2021.3. DOI: 10.5281/zenodo.4885136.
11. Dobrianska N.A. Management of investment processes in Ukraine at the regional level: the state and problems of improvement / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnya, D.O. Pulcha // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2021. – № 1 (53). – С. 44-49. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2021/№1/44.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2021.12. DOI: 10.5281/zenodo.4885322.
12. Dobrianska N.A. Ensuring investment and infrastructural development of the united territorial communities of the region in the conditions of decentralization of power / N.A. Dobrianska, L.A. Torishnya, D.A. Bukovskyi // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2021. – № 4 (56). – С. 39-46. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No4/39.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.04.2021.5. DOI: 10.5281/zenodo.6536682.
13. Ніколюк О.В. Формування та реалізація управлінських рішень членами сільськогосподарського кооперативу з логістики зерна / О.В. Ніколюк, Н.А. Добрянська // *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. – 2020. – № 1 (11). – С. 48-56. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejopu/2020/№1/48.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2020.6. DOI: 10.5281/zenodo.3975507.

References:

1. Dobrianska, N.A., & Torishnya, L.A. (2019). The current state of investments attraction into the regional economy. *Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, 1(7), 5-12. Retrieved from: <https://economics.opu.ua/ejopu/2019/No1/5.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3405936 [in English].

2. Luchechko, Y.M. (2020). Stimulating the increase of capacities in the field of agricultural raw materials processing: Financial and investment aspects. *Agrosvit*, 8, 136-142 [in Ukrainian].
3. Matsyhora, T.V. (2019). Investment support for the development of agricultural enterprises. *Economy of AIC*, 2, 66-72 [in Ukrainian].
4. Matsyhora, T.V. (2019). Evaluation of investment attractiveness of agricultural enterprises' products. *Economy of AIC*, 1, 50-55 [in Ukrainian].
5. Odnoroh, M.A. (2015). Features of investment activity in the agricultural sector. *Actual Problems of International Relations*, 126, 108-115 [in Ukrainian].
6. Starychenko, M.A. (2015). Investment attractiveness of agricultural production. *Agrosvit*, 11, 65-69 [in Ukrainian].
7. Fedun, I.L. (2014). The need and ways to activate innovation and investment activities in agro-industrial production. *Agrosvit*, 3, 37-41 [in Ukrainian].
8. Dobrianska, N.A., Torishnya, L.A., & Stepanova, A.V. (2022). Attraction of investments as a way of development of local self-government in Ukraine. *Economics: Time Realities*, 5(63), 18-25. Retrieved from: <https://economics.net.ua/files/archive/2022/No5/18.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.05.2022.2. DOI: 10.5281/zenodo.7492909 [in English].
9. Dobrianska, N.A., & Kapeliushna, A.A. (2019). Management of the investment process in Odessa region. *Economics: Time Realities*, 4(44), 32-39. Retrieved from: <https://economics.opu.ua/files/archive/2019/No4/32.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3757391 [in Ukrainian].
10. Dobrianska, N.A., Torishnya, L.A., & Pulcha, D.O. (2021). Functional directions of development of the system of investment attraction in the economy of the regions of Ukraine. *Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, 1(15), 22-29. Retrieved from: <https://economics.opu.ua/ejopu/2021/No1/22.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2021.3. DOI: 10.5281/zenodo.4885136 [in English].
11. Dobrianska, N.A., Torishnya, L.A., & Pulcha, D.O. (2021). Management of investment processes in Ukraine at the regional level: The state and problems of improvement. *Economics: Time Realities*, 1(53), 44-49. Retrieved from: <https://economics.opu.ua/files/archive/2021/№1/44.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2021.12. DOI: 10.5281/zenodo.4885322 [in English].
12. Dobrianska, N.A., Torishnya, L.A., & Bukovskyi, D.A. (2021). Ensuring investment and infrastructural development of the united territorial communities of the region in the conditions of decentralization of power. *Economics: Time Realities*, 4(56), 39-46. Retrieved from: <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No4/39.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.04.2021.5. DOI: 10.5281/zenodo.6536682 [in English].
13. Nikoliuk, O.V., & Dobrianska, N.A. (2020). Formation and implementation of management decisions by members of an agricultural cooperative for grain logistics. *Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, 1(11), 48-56. Retrieved from: <https://economics.opu.ua/ejopu/2020/№1/48.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.01.2020.6. DOI: 10.5281/zenodo.3975507.

Посилання на статтю:

Добрянська Н.А. Покращення фінансування та залучення інвестицій в агропромислові підприємства / Н.А. Добрянська, А.П. Тетю // *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. – 2024. – № 4 (30). – С. 41-49. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/ejopu/2024/No4/41.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.04.2024.5. DOI: 10.5281/zenodo.14553497.

Reference a Journal Article:

Dobrianska N.A. Improvement of Financing and Attraction of Investments in Agro-Industrial Enterprises / N.A. Dobrianska, A.P. Tetiu // *Economic journal Odessa polytechnic university*. – 2024. – № 4 (30). – P. 41-49. – Retrieved from <https://economics.net.ua/ejopu/2024/No4/41.pdf>. DOI: 10.15276/EJ.04.2024.5. DOI: 10.5281/zenodo.14553497.

